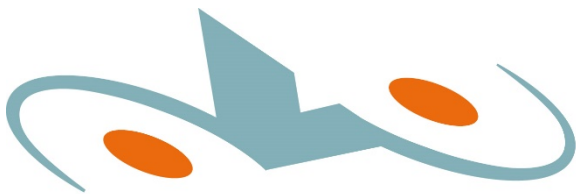

Sociale veiligheidsbeleid OVO ZAAANSTAD

OPENBAAR VOORTGEZET ONDERWIJS ZAAANSTAD

Opsteller:	Katinka Kroon
Expertise:	Onderwijs en Kwaliteit
Besluitvorming:	AMO ter informatie/advies/instemming op 24 januari 2019 GMR ter informatie/advies/instemming op 11 februari 2019 Vastgesteld door College van Bestuur op 25 februari 2019
Revisiedatum:	25 februari 2020

Inleiding

Dit sociale veiligheidsbeleid is opgesteld voor Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Zaanstad (hierna te lezen als OVO Zaanstad). Het is een onderdeel van het Arbobeleid van OVO Zaanstad (vastgesteld op 12 juni 2018).

Scholen voor Voortgezet Onderwijs zijn wettelijk verplicht conform de Arbowet een beleid te voeren gericht op veiligheid. Deze afspraak is ook door de sociale partners vastgelegd in artikel 18.7 van de CAO voor het Voortgezet Onderwijs (2018-2019). Dit behelst een beleid dat gericht is op het realiseren van een gezonde en veilige leer- en werkomgeving binnen de instelling, bedoeld voor alle geledingen. Er dienen afspraken gemaakt te worden over het bewerkstellingen van sociale en fysieke veiligheid.

Binnen het vastgestelde Arbobeleid wordt een onderscheid gemaakt tussen fysieke veiligheid en sociale veiligheid. In het voor OVO Zaanstad op 10 maart 2014 vastgestelde veiligheidsbeleid, wordt fysieke veiligheidsbeleid beschreven. In deze beleidsnotitie gaat het om sociale veiligheid voor leerlingen op school.

De wet Veiligheid op School geeft scholen expliciet de taak actief beleid te voeren gericht op een sociaal veilige school voor alle leerlingen. De verplichting bestaat uit het ontwikkelen van een set samenhangende maatregelen, gericht op preventie en het afhandelen van incidenten, beleid wat verankerd is in de dagelijkse praktijk van de school.

In dit beleidsstuk Sociale veiligheid wordt beschreven hoe binnen de scholen van OVO Zaanstad vorm wordt gegeven aan de verplichtingen ten aanzien van Sociale Veiligheid. Hierin wordt de uitvoering van de wettelijke kaders beschreven en de raakvlakken met het bestaand beleid en protocollen rondom veiligheid.

Inhoudsopgave:

1. Uitgangspunten OVO Zaanstad Sociale Veiligheid.....	3
1.1 Algemene definitie van sociale veiligheid	3
1.2 Wet- en regelgeving sociale veiligheid.....	3
1.3 Uitgangspunten	3
2. Het voeren van sociaal veiligheidsbeleid	4
3. Beleid en aanspreekpunt tegengaan van pesten	5
4. Meting sociale veiligheid.....	6
5. Evaluatie	7
Bijlage: Raakvlakken bestaand beleid, protocollen	8

1. Uitgangspunten OVO Zaanstad Sociale Veiligheid

1.1 Algemene definitie van sociale veiligheid

Het Arbobeleid sluit aan bij de ambities van OVO Zaanstad om een veilige, sociale context te bieden waarin de omstandigheden voor onze leerlingen optimaal zijn. Het is onze opdracht om met elkaar risico's voor veiligheid en gezondheid zoveel mogelijk te voorkomen, zodat medewerkers en leerlingen in een gezonde en veilige omgeving onderwijs kunnen geven en volgen.

Onderdeel van dit Arbobeleid is het beleid sociale veiligheid. Het beleid sociale veiligheid richt zich op zorgplicht voor scholen die voortkomt uit de wet van 4 juni 2015 waarin scholen zijn verplicht zorg te dragen voor de veiligheid op school.

Wat is sociale veiligheid?

Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer is op school. Het betekent ook dat de school optreedt tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag, en deze zoveel mogelijk voorkomt. (bron: Inspectie van het Onderwijs)

1.2 Wet- en regelgeving sociale veiligheid

Met ingang van 1 augustus 2015 geldt een zorgplicht van scholen voor de sociale veiligheid van leerlingen op school (artikel 3b Wet op het Voortgezet Onderwijs)

Van scholen wordt verwacht dat zij een beleid voeren gericht op de veiligheid van leerlingen, de veiligheidsbeleving van leerlingen jaarlijks monitoren en dat er een coördinator is die het beleid voor tegengaan van pesten coördineert en optreedt als aanspreekpunt.

De zorgplicht houdt in dat elke school ervoor moet zorgen dat:

- Een veiligheidsbeleid wordt gevoerd;
- Jaarlijkse monitoring plaatsvindt van de veiligheidsbeleving van leerlingen;
- Er een coördinator en aanspreekpunt is voor sociale veiligheid.

1.3 Uitgangspunten

Om aan de wettelijke vereisten te voldoen en het belang van veiligheid in en om de school wil OVO Zaanstad in dit beleid sociale veiligheid aangeven hoe de OVO scholen om gaan met het voeren van sociaal veiligheidsbeleid.

Onderstaande afspraken zijn voortgekomen uit besprekingen in het AMO van 5 juli 2018.

- Om inzichtelijk te krijgen of scholen een actief veiligheidsbeleid voeren, gebruiken scholen het digitaal veiligheidsplan van stichting school en veiligheid.
- De jaarlijkse monitoring vindt plaats door middel van afwisselend het tweejaarlijks tevredenheidsonderzoek en de tweejaarlijkse aparte meting sociale veiligheid via Venster.

2. Het voeren van sociaal veiligheidsbeleid

Voor het actief voeren van sociaal veiligheidsbeleid gebruiken de scholen het digitaal veiligheidsplan van stichting school en veiligheid. Met dit digitaal veiligheidsplan brengen scholen hun sociale veiligheidsbeleid in beeld. Het is een levend document wat inzicht biedt in wat op orde is en wat nog aandacht behoef. Het zet aan tot het handelen van alle betrokkenen te verankeren en zo het veiligheidsbeleid te borgen.

Het digitaal veiligheidsplan als instrument is gekozen nadat twee scholen binnen OVO goede ervaringen hadden opgedaan met deze tool. Het digitaal veiligheidsplan is een aanvulling op het van kracht zijnde convenant veiligheid in en om de school Zaanstad (1 november 2013). Dit convenant is opgesteld om afspraken te maken ter voorkomen en bestrijden van overlast, vandalisme, discriminatie en crimineel gedrag en ten behoeve van het creëren van een veilig leefklimaat in en om de school. Hoe te handelen bij geweld, vandalisme en diefstal wordt hierin beschreven. Doordat het actief voeren van sociaal veiligheidsbeleid echter meer vraagt; als school datgene doen wat nodig is om structureel te werken aan het bevorderen van een veilig schoolklimaat, gebruiken de scholen voor het actief voeren van sociaal veiligheidsbeleid het digitaal veiligheidsplan. Sociale veiligheid wordt geborgd indien het leeft in de hoofden en het handelen van iedereen in de school.

Digitaal veiligheidsplan van de stichting school en veiligheid

In het digitaal veiligheidsplan komen de volgende onderwerpen aan bod:

1. Gezamenlijk ontwikkelen en kennis hebben van visie, kernwaarden, doelen, regels en afspraken
2. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's; audits en monitoring
3. Scheppen van voorwaarden, beleggen van taken, samenwerken met ouders en externe partners
4. Positief pedagogisch handelen; ondersteunende houding, voorbeeldgedrag, verbindende relaties
5. Preventieve activiteiten en programma's in de school, gericht op leerlingen, ouders en personeel
6. Signaleren en effectief handelen bij signalen, grensoverschrijdend gedrag en incidenten
7. Borging door een continu en cyclisch proces, ingediend in de totale pedagogische aanpak en schoolontwikkeling

Alle scholen hebben voor december 2018 het digitaal veiligheidsplan ingevuld en hierdoor zicht op wat op orde is en aandacht behoef. Scholen evalueren jaarlijks het digitaal veiligheidsplan om zo het beleid ten aan zien van sociale veiligheid te evalueren en zicht te krijgen op wat aandacht vraagt.

3. Beleid en aanspreekpunt tegengaan van pesten

In de Wet op het Voortgezet Onderwijs is in artikel 3b. 'Zorgplicht veiligheid op school' het volgende opgenomen:

Het bevoegd gezag draagt zorg voor de veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval er zorg voor draagt dat bij een persoon ten minste de volgende taken zijn belegd:

1. het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten, en
2. het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.

Elke school heeft een schooleigen pestprotocol opgesteld. Hierin is het beleid in het kader van het tegengaan van pesten opgesteld. De school draagt zelf zorg voor evaluatie en vaststelling van dit pestprotocol.

Aanspreekpunt voor pesten,

Elke school heeft een aanspreekpunt in het kader van pesten benoemd. Een aanspreekpunt waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden. Samen brengen zij de situatie in kaart en bekijken welke acties mogelijk zijn om peestsituaties op te lossen. Eventueel kan naar andere medewerkers binnen of buiten de school worden verwezen.

Het is belangrijk dat leerlingen en ouders weten wie op de school het aanspreekpunt bij pesten is. Dit moet worden opgenomen in de schoolgids.

Coördineren van het beleid; de preventiemedewerker

Met het vaststellen van de rol van de preventiemedewerker binnen OVO Zaanstad komt de verantwoordelijkheid voor de coördinatie van het beleid in het kader van tegengaan van pesten bij de preventiemedewerker te liggen. Deze preventiemedewerker is belast met taken op het gebied van Arbo en preventie, risico- inventarisatie en -evaluatie en sociale veiligheid.

Ten aanzien van sociale veiligheid betreft het de volgende taken:

- Bewaakt dat de school een actief beleid voert, gericht op een sociaal veilige school voor leerlingen en medewerkers
- Informeert en adviseert de directie over bovenstaande punten ten aanzien van sociale veiligheid
- Treedt op als contactpersoon voor de uitvoering van het convenant "Veiligheid in en om de school"
- Bewaakt dat de school jaarlijks de veiligheid van leerlingen monitort
- Bewaakt dat aan de uitkomsten van de jaarlijkse monitoring t.a.v. de veiligheid van leerlingen vervolg wordt gegeven vanuit het sociale veiligheidsbeleid
- Bewaakt dat binnen de school het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten is belegd
- Bewaakt dat binnen de school de rol van pestcoördinator is belegd

De rol van aanspreekpunt en het coördineren van het beleid komt daarmee bij verschillende personen te liggen. Dit voorkomt mogelijke taakconflicten maar vraagt uiteraard om een goede afstemming en samenwerking tussen de verschillende personen. Het is wettelijk verplicht in de schoolgids te vermelden bij wie deze taken zijn belegd.

4. Meting sociale veiligheid

Binnen OVO Zaanstad vindt de monitoring sociale veiligheid de even schooljaren (februari/maart 2018) plaats via het tweejaarlijkse tevredenheidsonderzoek (enquête) waarin de Vensters-vragen zijn opgenomen.

Voor de monitoring in het tussenjaar is in 2017 gebruik gemaakt van een kwalitatieve meting, via een door OVO ontwikkeld instrument. Hierover is ter verantwoording een rapportage opgesteld die aan de inspectie is aangeleverd via het ISD (Internet Schooldossier). Inmiddels is duidelijk geworden dat de Inspectie de tussenmeting in deze vorm onvoldoende vindt. De Inspectie heeft een overzicht van de aanbieders van monitoringsinstrumenten waarmee zij afspraken heeft gemaakt en die voldoen aan de wettelijke eisen. Vensters maakt hier deel van uit.

Voor een valide meting sociale veiligheid wordt in de oneven jaren de Vensters-vragen (enquête)afgenomen onder een representatief deel van de leerlingen. Dit is mogelijk via het Vensters-enquête instrument. In deze online enquête-tool is ook een rekentool beschikbaar om tot een representatieve afname te komen (weerspiegeling van de schoolsamenstelling, dus leerlingen uit alle leerjaren en onderwijssoorten, alsook steekproefomvang).

Voor de vergelijkbaarheid van het onderzoek nemen we in dezelfde periode af als het tweejaarlijkse onderzoek, dat wil zeggen in februari-maart (het instrument is beschikbaar van november t/m april). De resultaten kunnen via het systeem van Vensters ook door geleverd worden naar de Inspectie. Hiermee wordt voldaan aan de inspanningsverplichting voor scholen van het monitoren van de sociale veiligheid onder leerlingen.

Scholen dienen vervolg te geven aan de uitkomsten via het voeren van het sociale veiligheidsbeleid. De monitoring geeft inzicht in de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van de leerlingen. Op basis van monitoring, die een representatief beeld geeft van de sociale veiligheid van leerlingen, hebben de scholen inzicht in de daadwerkelijke veiligheid op de school. Analyse en evaluatie van deze resultaten moeten, indien daar aanleiding voor is, leiden tot maatregelen en aanscherping van het sociaal veiligheidsbeleid op school.

De coördinatie voor het uitzetten van de meting zal door OVO Service worden uitgevoerd. De school maakt jaarlijks, voor het eind van het schooljaar, aan de hand van de uitslag van de monitoring een analyse van de resultaten en geeft daarbij aan welke maatregelen eventueel genomen gaan worden.

5. Evaluatie

Dit sociaal veiligheidsbeleid draagt bij aan een veilige leeromgeving op de scholen. Op de scholen vindt jaarlijks evaluatie, met eventuele bijstelling plaats aan de hand van de monitoring sociale veiligheid en evaluatie van het digitaal veiligheidsplan.

Evaluatie van deze notitie sociale veiligheidsbeleid van OVO Zaanstad zal ook jaarlijks plaatsvinden. Naast evaluatie van het beleid zal hiermee de wet en regelgeving, raakvlakken bestaand beleid en protocollen geactualiseerd worden

Bijlage: Raakvlakken bestaand beleid, protocollen

Dit beleid sociale veiligheid is een onderdeel van het Arbo beleid van OVO Zaanstad. Sociale veiligheid komt voort uit de zorgplicht voor veiligheid op school (artikel 3b Wet op het Voortgezet Onderwijs). Sociaal veiligheidsbeleid raakt echter ook bestaand beleid en protocollen van OVO Zaanstad, te weten:

- Arbobeleid OVO Zaanstad (12 juni 2018): *het voorkomen van risico's voor veiligheid en gezondheid, zodat medewerkers en leerlingen in een gezonde en veilige omgeving onderwijs kunnen geven en volgen.*
- Convenant veiligheid in en om de school (1 december 2014): *afspraken ten behoeve van het voorkomen en bestrijden van overlast, vandalisme, discriminatie en crimineel gedrag en ten behoeve van het creëren van een veilig leefklimaat in en om de school. In dit convenant is opgenomen dat elke school beschikt over een schoolveiligheidsplan, een pestprotocol hanteert en een incidentenregistratie bijhoudt.*
- Gedragscode gebruik internet, intranet en e-mailgebruik en sociale media OVO-Zaanstad (4 juni 2018): *regels voor het gebruik van internet, e-mail, intranet en sociale media voor de scholen van OVO Zaanstad, bestemd voor medewerkers, leerlingen, ouders, inhuurpersoneel, stagiaires en gasten.*
- Klachtenregeling (13 maart 2017): *met behulp van deze klachtenregeling ontvangen scholen op eenvoudige wijze signalen die hen kunnen ondersteunen bij het verbeteren van het onderwijs en de goede gang van zaken op school.*
- Modelprotocol gebruik camera- en videobeelden (4 juni 2018): *het zorgdragen voor beveiliging om ongewenst gedrag (waaronder, maar niet uitsluitend: diefstal, vandalisme en pestgedrag) te voorkomen en in voorkomende gevallen te kunnen signaleren en vastleggen.*
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (nog vast te stellen, gewijzigde wetgeving per 1-1-2019)
- Notitie schorsing en definitieve verwijdering (6 september 2012): *wanneer een leerling betrokken is bij een ernstig incident kan dat aanleiding geven tot het nemen van disciplinaire maatregelen.*
- Veiligheidsbeleid (10 maart 2014): *richt zich op het tastbare gedeelte, de fysieke veiligheid. Veiligheid in schoolgebouwen.*
- De schoolgids (wordt jaarlijks voor de eigen school opgesteld): *op grond van artikel 24a Wet op het Voortgezet Onderwijs bevat deze onder meer informatie over de rechten en plichten van leerlingen (kan ook worden opgenomen in het leerlingenstatuut), beleid met betrekking tot de veiligheid.*